

LITERATURA

Una altra manera d'acostar-se a l'esperit

L'editorial Fragmenta celebra el cinquè aniversari amb un catàleg que ja supera els 50 títols

L'any 2007 Inès Castel-Branco i Ignasi Moreta van engagar l'editorial Fragmenta a Barcelona. El projecte dona a conèixer "el fet religiós" a través d'assaigs assequibles i rigorosos.

JORDI NOPCA

BARCELONA. Quan el maig del 2007 van aparèixer els primers títols de Fragmenta, Inès Castel-Branco i Ignasi Moreta tenien 30 i 27 anys, respectivament. "Ens hi vam posar perquè trobàvem a faltar alguna cosa", diuen tots dos. "En aquells moments no hi havia cap editorial que abordés el fet religiós des d'un punt de vista no confessional; el nostre projecte ha volgut ser des d'un primer moment rigorós i empàtic, ens agraden les coses ben fetes i ens irrita la frivolitat; d'altra banda, volem mostrar que el fet religiós també és factor d'humanització, la nostra cultura no s'entén, sense aquest element: les generacions anteriors van patir els estralls del nacionalcatolicisme, i tot sovint s'ha vinculat la religió amb una sèrie de connotacions i valors que han produït al·lèrgia –i amb raó".

Les primeres referències de l'interessantíssim i nutritiu catàleg de l'editorial inclouen assaigs de Xavier Melloni, Francesc Torralba, Teresa Forcades i Ramon Maria Nogués, que precedeixen títols de Marcel Légaut (*Itinerari. Fragments d'una recerca*) i Marie Balmary (*El monjo i la psicoanalista*). El novembre del 2007 va arribar el primer volum de la col·lecció *Sagrats i Clàssics*, les *Analectes* de Confuci. "Volem que aquesta sigui una Bernat Metge, però de religions", diu Moreta, abans que Castel-Branco recordi la dificultat de trobar bons traductors al català de llengües com el xinès antic, l'hebreu, l'aramèu i l'àrab: "De moment n'hem publicat cinc títols; *Sagrats i Clàssics* creix a un ritme lent perquè intentem que cada traducció sigui publicada en condicions òptimes".

Traduccions i una obra completa

Llibres com *La saviesa dels pares d'Israel. El tractat Abot de la Misnà* (2010) i *Demostració a Teòfil. Evangeli i Fets dels Apòstols segons el Còdex Besa* (2009) són versions d'altíssim nivell literari i presentades amb un disseny modern i elegant: "Josep Rius-Camps, que es va encarregar de l'edició i traducció de *Demostració a Teòfil*, és un dels grans bibliastes catalans que tenim, gràcies a les seves hipòtesis construeix nous plantejaments: és la primera vegada, per exemple, que l'*Evangeli* i els *Fets dels Apòstols* són publicats junts".

Dos anys després de la fundació de Fragmenta, Castel-Branco i Moreta es van atrevir amb un nou projecte de gran ambició: l'edició de les obres completes de Raimon Panikkar (1918–2010), de la qual ja han

EXIGÈNCIA I ALT NIVELL

"Abans vivíem de catecismes: en un llibre hi trobaves preguntes i respostes. Ara ja no és tan així, però no vol dir que en la recerca espiritual valgui tot", diuen Inès Castel-Branco i Ignasi Moreta, que en comptes d'optar per l'opció *new age* i d'autoajuda han construït un catàleg exigent i amb autors de referència. PERE VIRGILI

publicat cinc volums, estructurats temàticament. "Panikkar va ser un grafòman que no abandonava mai els llibres; això suposa que un text publicat per primera vegada en la dècada dels 60 seria modificat en edicions posteriors, i també en traduccions a altres llengües, perquè Panikkar en dominava unes quantes, cosa que fa que la reunió de l'obra completa sigui molt laboriosa; a la vegada, però, és molt agra-

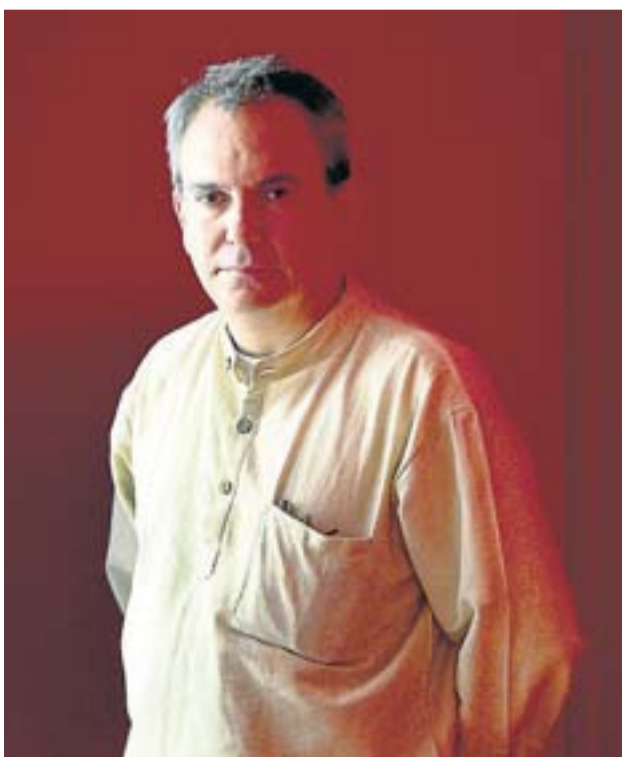
Modernitat
"El fet religiós també és un factor cultural que humanitza"

ïda: llegint-lo de manera exhaustiva t'adones que fins i tot els seus textos menors tenen nervi".

L'antropologia de Lluís Duch

Un dels altres noms ara per ara indispensables en el catàleg de Fragmenta és Lluís Duch, de qui han publicat l'assaig *Religió i comunicació* (2010) i la síntesi dels diversos eixos de la seva extensa obra, *Emparaular el món* (2011). Castel-

Branco i Moreta publicaran properament una traducció de Duch del llibret de *Moses und Aron* d'Arnold Schönberg, i l'any que ve un nou assaig. Mentrestant, l'última col·lecció que han inaugurat és *Fragments*, en què publiquen traduccions de textos catalans (Forcades, Melloni, Nogués) i donen a conèixer inèdits com *Tres poetas del exceso* d'Amador Vega i *Sendino se muere* de Pablo d'Ors. —

Pablo d'Ors acaba de publicar un "assaig narratiu" sobre l'assumpció de la mort i el dolor. PERE VIRGILI

Pablo d'Ors escriu sobre els últims dies d'una doctora exemplar

J.N.

BARCELONA. "Kafka deia que els llibres han de ser un cop de puny a la cara: jo hi afegiria que també poden ser una carícia; el que és important és que interpel·lin el lector, si cal, provocant-lo; per a mi la literatura no és només un entreteniment, els lectors que en llegeixen són els que tenen un interès per conèixer la seva pròpia identitat, encara que sigui a través de la confrontació". Així parla Pablo d'Ors, escriptor, crític literari i sacerdot, i nét d'un dels creadors catalans més controvertits de la primera meitat del segle XX, Eugeni d'Ors (1882–1954).

Deixeble del monjo i teòleg Elmar Salmann, D'Ors es va donar a conèixer l'any 2000 amb *Las ideas puras*, novel·la que va ser finalista del premi Herralde. Cinc llibres més tard,

l'escriptor ha complert la promesa que va fer a la doctora África Sendino: víctima d'un càncer l'any 2008. Sendino li va demanar que en transmetés el llegat a partir dels seus escrits, que D'Ors ha vehiculat a través d'un discurs condensat i reflexiu que va més enllà de l'homenatge i planteja preguntes importants. "Una de les aportacions més significatives d'África Sendino és la constatació que no som individus, sinó humanitat. Aquest és un plantejament gairebé místic, en què el cos biològic es perllonga en el cos social. Quan algú es posa malalt creua a l'altra banda del riu. Ajudar-lo és ajudar-te a tu mateix: algun dia també patiràs i descobriràs la teva pròpia indigència". A més d'una crònica captivadora i una petita col·lecció d'atorismes, *Sendino se muere* és un brillant exercici d'autoconeixement. —